

Johannes 17

Jezus bidt voor zichzelf (17:1-5). Het uur is gekomen (17:1). Het uur is aangebroken voor de vervulling van de Oude Testament profetieën, die dienden als symbolen (vgl. Matteüs 5:17) en schaduwen (Kolossenzen 2:17), voor zijn triomf over satan (vgl. 1 Johannes 3:8; Kolossenzen 2:15) en voor het tot stand brengen van de Gemeente van het nieuwe verbond (Hebreeën 7:18 - 8:13). Erkenning van zijn heerlijkheid (17:2-3). Jezus erkent dat hij alle macht over de mensen op aarde van God de Vader ontvangen heeft, dat hij de uitverkorenen van God de Vader ontvangen heeft en dat hij het eeuwige leven aan hen geschonken heeft. Het eeuwige leven bestaat uit een persoonlijke kennis en omgang met Jezus en zijn Zender. Verzoek om de Zoon te verheerlijken (17:4-5). Jezus zegt dat hij God de Vader verheerlijkt heeft door zijn taak te volbrengen. Nu doet hij een verzoek dat God de Vader hem verheerlijkt door alle beloften in het Oude Testament over hem te vervullen: zijn dood, opstanding, hemelvaart en troonsbestijging. Zo krijgt Jezus weer de heerlijkheid die hij had voordat de wereld bestond.

Jezus bidt voor zijn elf discipelen (17:6-19). De discipelen zijn een gave van God aan Jezus (17:6-8). Jezus zegt weer dat hij de uitverkorenen van God de Vader ontvangen heeft. Hij heeft God aan hen geopenbaard en zij hebben zijn openbaring aangenomen. Zij erkennen God de Vader als de Zender en Jezus Christus als de Gezondene. Verzoek om de christenen te bewaren (17:9). Jezus bidt voor mensen in de wereld (vgl. Lucas 23:34; 6:27-28), maar in het bijzonder voor zijn elf discipelen en in het algemeen voor andere gelovigen (Romeinen 8:34; Hebreeën 7:25; 9:24; 1 Johannes 2:1). Zijn specifieke verzoeken hebben te maken met hun geestelijke bescherming, hun heiliging, hun bediening, hun eenheid en hun uiteindelijke verheerlijking. Verzoek om eenheid onder christenen (17:11b). Wat eenheid betreft, bidt Jezus niet dat alle kerkgenootschappen in de wereld één grote organisatie zouden worden! Jezus bidt ook niet dat de éénheid van de Drie-enige God in christenen gedupliceerd zou worden, want dat is onder mensen onmogelijk! Jezus stelt de éénheid in hun goddelijke wezen tussen God de Vader, God de Zoon en God de Geest (vgl. 17:21) en hun éénheid in hun werken als de reden dat christenen *voortdurend en volhardend* een éénheid moeten vormen tegen de zondige en vijandige wereld in hun onderlinge liefde, in hun werken voor de gerechtigheid en in hun verdediging van de waarheid (Efeziërs 4:3; Filippenzen 1:27; 2:2). Verzoek om bescherming tegen de duivel (17:13-16). Het 'verzoek' van Jezus aan God de Vader was om de discipelen niet uit deze wereld weg te nemen, omdat zij nog de taak hebben te getuigen (vgl. 15:27; 17:18). En omdat zij nog in deze wereld leven en hun taak uitvoeren, vraagt hij dat God de Vader hen beschermt tegen 'het kwaad' of tegen 'de boze (de duivel)'. Hoewel beide vertalingen mogelijk zijn, wordt het laatste waarschijnlijk bedoeld (12:31; 13:27; 14:30; 16:11). Judas werd een prooi van satan (13:27), maar het gebed en de almacht van Jezus voorkomt dat andere discipelen ook een prooi van satan worden. Hoewel de ongelovige 'wereld' in de macht van de duivel ligt (1 Johannes 5:19), beschermt Christus wedergeboren christenen op zo'n manier dat de duivel geen vat op hen heeft (1 Johannes 5:18). Verzoek om de christenen te heiligen door de waarheid (17:17-19). 'De waarheid' is de openbaring van Gods verlossing door Jezus Christus. Jezus Christus belichaamt de waarheid over de onzichtbare God. Hij spreekt de hoorbare woorden van God. En hij verricht de daden van God in de schepping en in de herschepping. Alles wat Jezus openbaarde werd onfeilbaar opgetekend in de bijbel. 'Heiliging' is een proces waarbij de heilige Geest mensen steeds meer gelijkvormig aan Christus maakt door hen enerzijds 'af te zonderen' van alles wat verkeerd en kwaad is, en anderzijds 'toe te wijden' aan alles wat recht en goed is. Heiliging kan alleen plaatsvinden wanneer een christen verlangt door deze waarheid beheerst te worden! In vers 19 betekent het woord 'heiligen' iets anders dan in vers 17. Het betekent niet 'afsterven voor de zonden', ook niet 'meer gelijkvormig aan Christus worden', maar 'toewijding'. Wanneer Christus zich 'heiligt' – ter wille van zijn elf discipelen maar ook ter wille van al zijn andere schapen – dan zondert hij zich af van alle andere taken en wijdt hij zich toe aan zijn Godgegeven taak hen te behouden, te bewaren, door zijn Geest te heiligen en toe te rusten voor hun taken. Zo worden zij allen *werkelijk* geheiligde mensen (letterlijk: "geheiligde mensen in waarheid")!

Geen uitverkorene zal verloren gaan (17:12). Gedurende zijn aardse bediening als Herder van zijn schapen heeft Jezus zijn schapen – in het bijzonder zijn discipelen – bewaard in de openbaring die hij van God de Vader ontvangen had! Jezus bewaart zijn schapen zo dat geen een afvalt en verloren gaat (10:28; 18:9; vgl. Filippenzen 1:6)! Judas ging niet verloren omdat Jezus in zijn opdracht faalde, maar juist omdat daardoor Gods eeuwige plan zoals voorgezegt in de Schrift in vervulling zou gaan. 'De zoon van het verderf' is een Hebreeuwse manier om te zeggen dat hij 'verderfelijk is' en 'bestemd is voor het verderf'. Judas wordt bedoeld (6:71; 13:2,18,26,30; 15:2,6). God heeft in alle eeuwigheid bepaald wie hem toebehoren (Romeinen 8:29-30; 2 Timoteüs 2:19). Zo heeft God ook in alle eeuwigheid besloten om Farao in zijn plan met zijn volk (Romeinen 9:17) en Judas in zijn plan met de Messias (Psalm 41:10) te gebruiken. Juist omdat er geen enkele afwijking is van Gods eeuwige plan wordt het geloof van christenen versterkt in het besef dat *niemand en niets Gods plan kan verijdelen* (vgl. Jesaja 14:24,27).

De elf discipelen worden uitgezonden naar de wereld (17:18). Jezus heeft het hier over zijn eigen elf discipelen, de latere apostelen. Het woord 'apostel' is afgeleid van het werkwoord 'zenden' (Grieks: apostello). Zij krijgen een speciale opdracht van Jezus Christus (vgl. Matteüs 28:19). 'De wereld' is hier 'de verloren mensen': vervreemd van het leven van God, beladen met zonden, onderhevig aan het rechtvaardige oordeel en die verlossing nodig hebben (1:10c; 3:19).

Jezus bidt voor allen die door de verkondiging van de apostelen volhardend in hem zullen geloven (17:20). Hij bidt voor allen die tot oprecht geloof in hem zouden komen. In zijn gebed beschouwt Jezus de toekomstige gebeurtenissen als reeds gerealiseerd: al deze mensen zijn dan al tot geloof gekomen! Het werkwoord staat in de onvoltooid tegenwoordige tijd: ‘degenen die volhardend in mij geloven’. Behalve de schapen uit de schaapskooi van Israël (de Joden die in Jezus Christus geloven) zijn er ontelbare schapen uit andere, niet-Joodse schaapskooien in de wereld (10:16). Zij komen tot geloof door zijn gebed en hun woord. Niet het woord dat zij zelf verzonnen hebben, maar hun verkondiging van *zijn* openbaring (Handelingen 20:24-27; 26:19-23). Hij bidt voor degenen die uit Israël in hem zouden geloven. Jezus Christus bidt niet alleen voor zijn elf discipelen (de apostelen, allen Jood), maar ook voor de mensen die zij uit het volk van Israël naar Christus zouden leiden: de 3000 (Handelingen 2:41), de dagelijkse vermeerdering (Handelingen 2:47), de 5000 (Handelingen 4:4), de snelle vermeerdering van discipelen in Jeruzalem onder andere uit de priesters (Handelingen 6:7), tot en met de groei van de gemeenten in Judea en Galilea (Handelingen 9:31). En hij bidt voor degenen die uit alle niet-Joodse volken in hem zouden geloven. Hij bidt voor alle mensen uit de andere volken in de wereld die de apostelen door hun verkondiging tot geloof in Jezus Christus zouden brengen (Matteüs 28:19): de Samaritanen (Handelingen 8), de niet-Joden in Palestina (Handelingen 10), in Syrië (Handelingen 11:19-24), in Cyprus en Turkije (Handelingen 13-14), in Europa (Handelingen 16:9-10) tot aan het middelpunt van de Romeinse rijk (Handelingen 23:11; 28:31). Hij bidt en hij breidt uit. Let wel: de Heer bidt en de Heer breidt hun aantal dagelijks uit met mensen die gered worden (Handelingen 2:47)! De gelovige Joden en gelovige niet-Joden blijven één kudde, één Gemeente, één Volk. Het blijft “één Herder en één geestelijke kudde” (10:16), één Hoofd en één geestelijk Lichaam (1 Korintiërs 12:12-13), één Koning en één geestelijk Volk (1 Petrus 2:4-6,9-10).

Jezus bidt voor geestelijke eenheid onder christenen in de wereld (17:21-23). Geestelijke eenheid is een proces dat volharding vraagt (17:21-22). Het werkwoord ‘zijn’ staat in de onvoltooid tegenwoordige tijd. De eenheid waarvoor Jezus bidt is niet uiterlijk (één organisatie), maar geestelijk omdat de eenheid onder de christenen de eenheid van de Drie-enige God moet weerspiegelen. Terwijl God de Vader, God de Zoon en God de Geest een wezenlijke goddelijke eenheid zijn (Deuteronomium 6:4; Kolossenzen 1:15; 2:9; Hebreeën 1:3), behoren alle gelovigen in hun denken, hart, doelen en inspanningen een zichtbare geestelijke eenheid te zijn. Deze twee soorten van eenheid zijn niet gelijk, maar lijken op elkaar! Gods wezen is liefde (1 Johannes 4:8) en ook de eenheid van christenen onderling moet een eenheid van liefde zijn (13:34-35; 15:12,17). Geestelijke eenheid is meer dan een eenheid van (ethisch) gedrag. Het is een wezenlijke eenheid op basis van wedergeboorte, de waarheid, de liefde en de gemeenschappelijke opdracht. De eenheid van God is *niet slechts een voorbeeld* voor de onderlinge eenheid van christenen; de eenheid van God is *het fundament* voor de geestelijke eenheid van christenen. Alleen christenen die wedergeboren zijn en in Christus zijn en de waarheid van Gods Woord kunnen begrijpen, zijn geestelijk één in hun relaties van liefde en in hun taken in de wereld. Geestelijke eenheid vergt groei naar volwassenheid en gelijkvormigheid aan Christus. Wanneer christenen ‘in Christus’ (in de Drie-enige God) zijn (17:21), dan is Christus (de Drie-enige God door de Geest) ook in de christenen (17:22; vgl. Romeinen 8:9-10). Op die manier wordt ‘de heerlijkheid van God’ (de goddelijke karaktertrekken) zichtbaar in christenen! De onzichtbare God heeft zich zichtbaar in Jezus Christus geopenbaard. En Jezus Christus manifesteert zich in de levens van christenen (de gelovigen). Christenen krijgen deel aan de goddelijke natuur (2 Petrus 1:4). De geest van christenen lost niet op in ‘de universele geest’ zoals een druppel water in de oceaan, zoals het Hindoeïsme leert; christenen worden niet ‘god’. Maar christenen krijgen deel aan de goddelijke karaktertrekken zoals liefde, gerechtigheid en heiligheid (Romeinen 5:5; 1 Korintiërs 1:30; Hebreeën 12:10). Zij worden steeds meer gelijkvormig aan Jezus Christus (2 Korintiërs 3:18; 1 Johannes 3:2). Geestelijke eenheid is essentieel voor de missionaire taak van de kerk in de wereld. Het doel van de onderlinge eenheid van christenen is dat de wereld mag geloven in de christelijke boodschap: dat God, die ondoorgrondelijk, onzichtbaar en ontoegankelijk is, zich geopenbaard heeft in Jezus Christus, die te kennen is, zichtbaar is en gelovigen toegang tot God verschaft. Wanneer christelijke kerkgenootschappen uit elkaar vallen door strijd en onenigheid van hun leiders, kan de ‘wereld’ de boodschap niet begrijpen dat ‘de mensheid een Verlosser nodig heeft’. Dan kunnen ongelovige mensen moeilijk tot geloof en erkenning van de waarheid komen. Ze kunnen dan moeilijk de liefde van God leren kennen.

Jezus bidt dat zij voor eeuwig bij hem mogen zijn (17:24). De groep uitverkorenen komen in de hemel en later op de nieuwe aarde. De uitverkorenen worden als een groep (enkelvoud) gezien (vgl. 10:29; 17:2). Zij werden in de eeuwigheid aan Christus toevertrouwd om in de tijd de beloning voor zijn zoenoffer te zijn (17:2,6,9,24; vgl. 6:37,39). De groep uitverkorenen (Romeinen 11:25-26) is ‘ontelbaar’ groot (Openbaring 7:14)! Wanneer God jouw naam in zijn handpalm geschreven heeft (Jesaja 49:16; vgl. 43:1-2), dan kan niemand jou uit zijn macht rukken (10:28-30)! De uitverkoren gelovigen zullen Christus onophoudelijk aanschouwen. Het woord ‘begeer’ combineert *het element van vreugde* in het woord ‘ik begeer’ en *het aspect van vastberadenheid* in het woord ‘ik wil’. De plaats die Christus voorbereidt in 14:3 is voor de groep uitverkorenen. Christus wil dat zij in alle eeuwigheid in zijn tegenwoordigheid mogen leven en de heerlijkheid van de onzichtbare God in het zicht van de zichtbare Christus mogen genieten. Omdat gelovigen Jezus zullen zien zoals hij is (1 Johannes 3:1-3) zullen zij aan hem gelijkvormig worden: in volmaakte heiligheid, liefde, vrede, vreugde, rust en zinvolle heerschappij op de nieuwe aarde. De onzichtbare God manifesteert zich in alle eeuwigheid in de zichtbare Zoon van God net zoals Gods liefde voor Christus van alle eeuwigheid bestaat.

Christus in u (17:26). Het unieke van het christelijke geloof is dat de levende God zich openbaarde in Jezus Christus toen hij de menselijke natuur aannam en dat hij in de lichamen van de gelovige woont door de Geest van Christus (1 Korintiërs 3:16; 6:19-20; Kolossenzen 1:27).